

Posudek na práci:

Monika Feyfrlíková, Proměna stylu odívání v průběhu husitských válek (S přesahem zaměřeným na léta 1400–1450), diplomová práce ÚČD FF UK, Praha 2017, 154 ss.

M. Feyfrlíková vypracovala mezioborově koncipovanou práci, v níž shromáždila velké množství dokladů o způsobu odívání v první polovině 15. stol. Vychází především z ikonografického materiálu, v menším rozsahu vyčerpala prameny písemné, ale významně zapojila i nálezy archeologické. Pro obecné vývojové pasáže využila poznatky bohaté odborné literatury domácí i zahraniční.

Po vyhodnocení pramenů a literatury podává autorka přehled českých dějin sledovaného období, snad až zbytečně široce a detailně. Výklad je koncipován jako přehled událostí husitské revoluce, nikoli jako historický kontext vývoje odívání.

Značně zešíroka je pojednáno také o obecnějších otázkách z oblasti dějin textilu – autorka shrnuje znalosti o užívaném materiálu, barvivech, střihu a dalších technických detailech. Syntetizuje zde poučení z literatury. Takto detailní výklad by byl vhodný spíše pro knižní syntézu než pro kvalifikační práci.

Těžiště a hlavní přínos diplomní práce tvoří 80 stran analýzy pramenných dokladů, které jsou přehledně shromážděny v příloze – tabulkách obsahujících rozpis jednotlivých výskytů všech součástí středověkého oděvu. Tento katalog a jeho analýza v textu popisují veškeré detaily techniky šití, střihů, ozdob i doplňků.

Autorka přistoupila k analýze obrazového materiálu s vědomím, že ikonografické prameny nelze využít přímočaře. V rámci kritiky pramenů upozorňuje na skutečnosti, k nimž je nutno přihlédnout při užití obrazů jako pramenů.

V závěru jsou shrnuty vypozerované změny, které byly pozvolné, a je těžké stanovit, co bylo jejich podnětem. M. Feyfrlíková charakterizuje proměny jako zjednodušení oděvu, zvl. pokrývek hlavy (proti tomu ale můžeme postavit kritiku kazatelů na okázalé zdobení), zmenšení výstřihů, volnější střih, preferenci tmavších barev, prodloužení mužských kabátů atd. Tyto změny měly takový charakter, že by mohly nasvědčovat vlivu reformních myšlenek („umravnění“ oděvu). Otevřenou však zůstává otázka, nakolik je možno použité obrazové doklady konfesně (resp. vůbec co do prostředí) zařadit. Autorka formulovala své výsledky příliš stručně a opatrně, takže vlastně neodpovídá přesvědčivě na hlavní otázku položenou v úvodu: zda husitská revoluce skutečně změnila styl odívání, ať z důvodů ideových nebo praktických.

Některé soudy jsou trochu unáhlené, např. na s. 132 konstatování, že i nové městské elity zachovaly reprezentační strategii ve formě luxusního odívání (doklady?).

Přes uvedené výhrady je nutno konstatovat, že práce je výsledkem rozsáhlé heuristiky, která se neomezila na tradiční (tedy především písemné) prameny užívané v historických pracích a sebrala velmi objemný materiál, který zpřesňuje dosavadní pohledy na problematiku odívání ve středověku. Práce s nimi dokazuje, že autorka již nabyla určitých zkušeností a je schopna si poradit při vytváření historické práce jak s prameny, tak odbornou literaturou. Práce proto splňuje požadavky kladené na atestační práci magisterského stupně. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.,
vedoucí práce